

UZASADNIENIE

Dnia 12 lutego 2015 roku wnioskodawca Skarb Państwa – Naczelnik Trzeciego Urzędu Skarbowego w S. złożył wniosek o zarządzenie sprzedaży udziałów należących do M. P.. Wnioskodawca wskazał, iż zajęcie zabezpieczające z dnia 04 listopada 2014r. nr III US (...) przekształciło się w zajęcie egzekucyjne. Nadto wskazał, iż w związku z bezskutecznością egzekucji z należności przysługujących z tytułu zajętych 1.254 udziałów w (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S. wnosi o niezwłoczne zarządzenie sprzedaży udziałów na poczet egzekwowanych należności.

Uczestnik w piśmie z dnia 24 kwietnia 2015r. wniósł o oddalenie wniosku o zarządzenie sprzedaży zajętych udziałów. Wskazał, iż wniosek o zarządzenie sprzedaży udziałów pozbawiony jest podstaw faktycznych, jak i prawnych, a udziały nigdy nie zostały zajęte przez wnioskodawcę i stanowią własność osoby trzeciej. Podkreślił, iż w piśmie z dnia 18 marca 2015r. poinformował wnioskodawcę o bezskuteczności dokonania zajęcia, gdyż dotyczyło ono M. P., który w dacie dokonania zajęcia nie pozostawał współnikiem (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S.. Uczestnik poinformował także, iż w dniu 20 listopada 2014r. został poinformowany o zbyciu udziałów będących własnością M. P. na rzecz (...) z siedzibą w Gibraltarze, a tym samym zajęcie dokonane w dniu 09 grudnia 2014r. nie mogło wywołać żadnych skutków. Uczestnik w piśmie z dnia 18 września 2015r. wskazał także, iż zawiadomienie o zajęciu z dnia 04 listopada 2014r. nigdy nie zostało mu doręczone.

Postanowieniem z dnia 09 listopada 2015r. Starszy Referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym Szczecin-Centrum w Szczecinie, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego oddalił wniosek o zarządzenie sprzedaży udziałów. Wnioskodawca złożył skargę na ww. postanowienie, natomiast w dniu 27 września 2016r. Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego oddalił wniosek.

W dniu 11 października 2016r. wnioskodawca złożył apelację na postanowienie z dnia 27 września 2016r. W uzasadnieniu wskazał, iż zawiadomienie o zajęciu udziałów zostało doręczone przed datą sprzedaży tych udziałów, które miały miejsce w dniu 20 listopada 2014r. Podniósł, że zawiadomienie o zajęciu z dnia 04 listopada 2014r. zostało doręczone w dniu 12 listopada 2014r. I. K., która była upoważniona do odbierania korespondencji adresowanej do (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S., a której pracodawca dzierżawił pomieszczenia od M. P.- jedynego udziałowca spółki.

W odpowiedzi na apelację (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S. wniosła o jej oddalenie, a także o zasądzenie od wnioskodawcy na jej rzecz kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa według norm przepisanych. W uzasadnieniu spółka wskazała, iż konieczność dokonania kolejnego doręczenia zawiadomienia o zajęciu udziałów nie wynikała z zachowania M. P., lecz z błędów, jakimi obarczone było pierwsze zawiadomienie. Nadto spółka wskazała, iż nigdy nie udzielała I. K. pełnomocnictwa do działania w imieniu i na rzecz spółki.

Postanowieniem z dnia 10 lutego 2017r. Sąd Okręgowy w Szczecinie uchylił zaskarżone postanowienie (z dnia 27 września 2016r.) i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu Szczecin-Centrum w Szczecinie do ponownego rozpoznania.

Postanowieniem Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie z dnia 17 lipca 2017 roku wydanym w sprawie sygn. akt: XI GNs 2/17 po ponownym rozpoznaniu sprawy zarządzono sprzedaż 1.254 zajętych zajęciem z dnia 4 listopada 2014 roku przez Naczelnika Trzeciego Urzędu Skarbowego w S., udziałów w (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S., których faktycznym posiadaczem jest (...) z siedzibą na Gibraltarze oraz zasądzone od uczestnika na rzecz wnioskodawcy kwotę 137 (sto trzydzieści siedem) złotych tytułem zwrótu kosztów postępowania.

Sąd ustalił, że (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S. została wpisana do rejestru przedsiębiorców KRS w dniu 27 sierpnia 2014r. pod numerem KRS: (...). Jako współnik

spółki został wpisany M. P., który posiadał całość udziałów spółki, tj. 1.254 o łącznej wartości 1.254.000,00 zł.

Spółka (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością wynajmowała pomieszczenie od (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S. znajdujące się przy ul. (...) w S.. I. C. (uprzednio K.), pracownik (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością posiadała ustne upoważnienie udzielone przez M. P. do odbioru wszelkiej korespondencji kierowanej do (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S.. I. C. (uprzednio K.) odbierała ww. korespondencję. Raz na kilka dni pracownik M. P. przyjeżdżał na ul. (...) w S. i zabierał odebraną przez I. C. (K.) korespondencję.

Decyzją z dnia 06 października 2014r. Naczelnik Trzeciego Urzędu Skarbowego w S. określił zobowiązania (...) i orzekł o dokonaniu zabezpieczenia na jego majątku kwot zobowiązań podatkowych.

W dniu 04 listopada 2014r. Naczelnik Trzeciego Urzędu Skarbowego w S. wystosował do (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. zawiadomienie o zajęciu zabezpieczającym prawa majątkowego stanowiącego udział w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością u dłużnika zajętej wierzytelności będącego spółką. W piśmie wskazano, iż zajęciu podlegają 1.254 udziały w spółce posiadane przez M. P..

Powyższe zawiadomienie zostało odebrane w dniu 12 listopada 2014r. przez I. K..

O powyższym zajęciu został poinformowany przez Naczelnika Trzeciego Urzędu Skarbowego Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego. Doręczenie nastąpiło w dniu 12 listopada 2014r.

W dniu 20 listopada 2014r. Naczelnik Trzeciego Urzędu Skarbowego w S. wystosował do (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. zawiadomienie o zajęciu zabezpieczającym udziału w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością. Zawiadomienie zostało odebrano zastępczo w dniu 09 grudnia 2014r.

W dniu 20 listopada 2014r. sporządzono umowę sprzedaży udziałów pomiędzy M. P. a (...) z siedzibą na Gibraltarze, na podstawie której M. P. sprzedał (...) z siedzibą na Gibraltarze 1.254 udziały, które posiada w (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S..

W dniu 04 lutego 2015r. zostały wystawione tytuły wykonawcze stosowane w egzekucjach należności pieniężnych przeciwko M. P. z tytułu zobowiązań podatkowych.

Naczelnik Trzeciego Urzędu Skarbowego w S. wystosował w dniu 24 lutego 2015r. do (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. pismo, w którym wskazał, iż zawiadamianie z dnia 20 listopada 2014r. zostało doręczone w dniu 09 grudnia 2014r., dlatego też wnosi o niezwłoczną realizację zajęcia.

Pismem z dnia 18 marca 2015r. (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S. poinformowała Naczelnika Trzeciego Urzędu Skarbowego w S., iż doręczone w dniu 09 grudnia 2014r. zajęcie zabezpieczające jest bezskuteczne, gdyż w dniu 20 listopada 2014r. do spółki wpłynęło pismo, z którego wynika, iż M. P. zbył na rzecz (...) z siedzibą w Gibraltarze posiadane przez siebie udziały.

W dniu 28 października 2015r. Referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym Szczecin-Centrum w Szczecinie XIII Wydziale Gospodarczym Krajowego Rejestru Sądowego wydał postanowienie, w którym przyjął do akt rejestrowych prowadzonych dla (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S. zawiadomienie Naczelnika Trzeciego Urzędu Skarbowego w S. z dnia 04 listopada 2014r. o zajęciu udziałów w spółce należących do współnika M. P..

Sąd Rejonowy uznał, że wniosek o zarządzenie sprzedaży udziałów okazał się w całości uzasadniony.

Istotną okolicznością, która miała wpływ na rozstrzygnięcie, był moment zawiadomienia uczestnika o zajęciu zabezpieczającym. Ustalenie tego faktu miało decydujące znaczenie, gdyż tylko w ten sposób Sąd mógł rozważyć zasadność złożonego wniosku.

Wnioskodawca złożył wniosek o zarządzenie sprzedaży udziałów w (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S. należących do M. P. wskazując, iż zajęcie zabezpieczające dokonane przez ten organ przekształciło się w zajęcie egzekucyjne z dniem 04.02.2015r., tj. z dniem wystawienia tytułów wykonawczych przeciwko M. P..

Regulację w tym zakresie zawiera art. 154 §4 pkt 1 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji z dnia 17 czerwca 1966r. (Dz.U. z 2017r poz.1201), zgodnie z którym zajęcie zabezpieczające przekształca się w zajęcie egzekucyjne z dniem wystawienia tytułu wykonawczego, pod warunkiem że nastąpiło nie później niż przed upływem 2 miesięcy od dnia doręczenia ostatecznej decyzji lub innego orzeczenia podlegającego wykonaniu w sprawie, w której dokonano zabezpieczenia, bądź doręczenia postanowienia o nadaniu rygoru natychmiastowej wykonalności. Natomiast zgodnie z art. 164 § 4 ustawy do zajęcia zabezpieczającego stosuje się odpowiednio przepisy o zajęciu egzekucyjnym udziału w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością.

Rozstrzygnięcie Sądu opierało się na ustaleniu momentu dowiedzenia się o tym fakcie, który miał wpływ na ustalenie zasadności wniosku. Sąd oparł się na dokumentach złożonych do sprawy w postaci dokumentów w aktach egzekucyjnych oraz na zeznaniu świadka I. C. (K.).

Za kluczowe uznano zawiadomienie wnioskodawcy o dokonany zajęciu zabezpieczającym z dnia 04 listopada 2014r. i potwierdzenie jego doręczenia (k.48, 50 akt egzekucyjnych). Jak wynika z dokumentu w postaci potwierdzenia odbioru (k.50 akt egzekucyjnych) zawiadomienie zostało odebrane w dniu 12 listopada 2014r. przez I. K.. Uczestnik twierdził, iż nie zna I. K., a dopiero z apelacji wnioskodawcy dowiedział się o jej istnieniu.

Odmawiając akceptacji takiego stanowiska Sąd I instancji zauważył, że bezsporne jest, iż M. P., jako jedyny udziałowiec uczestnika, wynajmował pomieszczenia (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością znajdujące się przy ul. (...) w S.. Z zeznań I. C., uprzednio K. (k.104-105) oraz jej oświadczeń (k.47-49) wynika, iż M. P. był informowany przez nią o kierowanej do spółki korespondencji i prosił o jej odbieranie. Analiza tych dowodów pozwoliła stwierdzić, iż I. C. (uprzednio K.) posiadała ustne upoważnienie do odbioru wszelkiej korespondencji kierowanej do uczestnika. Do czasu odbioru przez nią pisma z dnia 04 listopada 2014r. takie działania świadka były przez uczestnika akceptowane. Zeznaniami tym uczestnik nie zaprzeczył, a w świetle ich stanowczości i treści uznano je za przekonujące. Regulację zasad doręczania korespondencji zawiera art. 45 k.p.a. w zw. z art. 18 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, który stanowi, iż jednostkom organizacyjnym i organizacjom społecznym doręcza się pisma w lokalu ich siedziby do rąk osób uprawnionych do odbioru pism.

Sąd I instancji ustalił, że I. C. (uprzednio K.) była upoważniona do odbierania korespondencji kierowanej do uczestnika, zatem należało przyjąć, iż uczestnik dowiedział się o zajęciu zabezpieczającym w dniu 12 listopada 2014r., gdyż to ta data widnieje na potwierdzeniu odbioru przedmiotowego dokumentu. Osoba ta była ustnie upoważniona do odbierania wszelkiej korespondencji kierowanej do uczestnika. W tym okresie nie doszło nigdy do takiej sytuacji, że uczestnik zakwestionował uprawnienie I. C. do odbioru korespondencji, nie odwołał ustnego upoważnienia. Brak było podstaw do przyjęcia, że o upoważnieniu nie wiedziały organy spółki, że upoważnienie udzielone było wbrew stanowisku i woli organów spółki bądź, że o upoważnieniu organy spółki dowiedziały się dopiero przy doręczeniu przedmiotowej korespondencji. Uczestnik nie podnosił, że zwrócił jakąkolwiek inną korespondencję kierowaną do uczestnika z uwagi na brak umocowania I. K. do odbioru korespondencji.

Nie zasługiwał zdaniem Sądu na uwzględnienie również zarzut uczestnika co do formy daty wystawienia zawiadomienia, tj. 14/11/04. Uczestnik podnosił, iż należy rozumieć to jako datę 14 listopada 2004r. Sąd zwraca jednak uwagę, iż zapis taki w tym przypadku był jedynie oczywistą omyłką. Błąd ten został wyeliminowany w dalszych pismach, w których data była formułowana w sposób prawidłowy. Zauważył, że przyjęcie stanowiska uczestnika, jakoby pismo to było z roku 2004 nie znajdowało uzasadnienia, biorąc pod uwagę całość dokumentów, gdyż data ta, gdyby miała rzeczywiście dotyczyć 2004 roku, odbiegałaby stanowczo w czasie od okresu trwania postępowania egzekucyjnego.

Co do podnoszonej przez uczestnika kwestii związanej z doręczeniem zawiadomienia w dniu 09 grudnia 2014r. Sąd wskazał, iż zawiadomienie to miało charakter informacyjny, dodatkowy.

Uznając za decydujące dla ustalenia zasadności złożonego wniosku ustalenie momentu doręczenia uczestnikowi zawiadomienia o zajęciu, Sąd przytoczył art. 96j §1 ustawy, zgodnie z którym organ egzekucyjny dokonuje zajęcia udziału w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością, zwanej dalej „spółką”, oraz wierzytelności z tego prawa przez przesłanie do spółki zawiadomienia o zajęciu udziału i wezwanie jej, aby żadnych należności przypadających zobowiązanemu z tytułu zajętego udziału do wysokości egzekwowanej należności wraz z odsetkami z tytułu niezapłacenia należności w terminie i kosztami egzekucyjnymi nie uiszczala zobowiązanemu, lecz należne kwoty przekazała organowi egzekucyjnemu na pokrycie należności. Natomiast jak stanowi § 2 zajęcie udziału oraz wierzytelności z tego prawa jest dokonane z chwilą doręczenia spółce zawiadomienia, o którym mowa w § 1.

Skoro zatem prawidłowe doręczenie zawiadomienia nastąpiło w dniu 12 listopada 2014r. to z tym dniem uczestnik nie mógł swobodnie dysponować zajęтыми udziałami, gdyż jak stanowi art. 166a § 1 ustawy w postępowaniu egzekucyjnym w administracji, zobowiązany nie może rozporządzać składnikiem majątkowym zajętym w celu zabezpieczenia. Czynności dokonane po dacie zawiadomienia przez uczestnika są nieskuteczne, zatem sprzedaż udziałów przez M. P. na rzecz (...) z siedzibą w Gibraltarze nie może uzasadniać oddalenia wniosku o sprzedaż udziałów, gdyż sprzedaż ta, mając na uwadze powyższe, była nieskuteczna.

Uwzględniając wniosek w całości Sąd ustalił moment doręczenia uczestnikowi zawiadomienia o zajęciu zabezpieczającym z dnia 04 listopada 2014r. na dzień 12 listopada 2014r. Nie miał wątpliwości co do skuteczności odbioru korespondencji przez I. K., gdyż jak wynika z dokumentów i jej zeznań, była osobą upoważnioną do odbioru korespondencji kierowanej do spółki. Zły format daty stanowił jedynie oczywistą omyłkę, która nie może być brana pod uwagę w zakresie kwestionowania skuteczności zawiadomienia o zajęciu. Dlatego też z chwilą zawiadomienia uczestnika o zajęciu zabezpieczającym, nie miała ona prawa do rozporządzania udziałami, stąd czynności dokonanej po tej dacie należy uznać za nieskuteczne.

Mając powyższe na uwadze Sąd w pkt 1. postanowienia zarządził sprzedaż 1.254 zajętych udziałów w (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S., których faktycznym posiadaczem jest (...) z siedzibą w Gibraltarze. Skoro umowa była nieskuteczna, to (...) z siedzibą nie stała się z momentem sprzedaży właścicielem udziałów, a jedynie ich faktycznym posiadaczem.

O kosztach procesu orzekł na podstawie art. 108 § 1 zdanie pierwsze k.p.c. w zw. z art. 98 § 1 k.p.c. i w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

W apelacji wniesionej 21 sierpnia 2017 roku uczestnik (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. zaskarżyła w całości postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie z dnia 17 lipca 2017 roku w sprawie zarządzenia sprzedaży zajętych udziałów.

Podniósł zarzut z art. 379 pkt 5 k.p.c. w związku z art. 13 §2 k.p.c. na nieważność postępowania z uwagi na naruszenie art. 510 §2 k.p.c. i brak wezwania do udziału w sprawie (...) z siedzibą w Gibraltarze, który to podmiot zainteresowany jest wynikiem niniejszego postępowania i jako taki powinien zostać uznany za uczestnika.

Zarzucił także:

- naruszenie prawa materialnego, tj. art. 201 §1 k.s.h. i przyjęcie, że M. P., jako udziałowiec był uprawniony do upoważniania do udzielenia skutecznych pełnomocnictw do działania w imieniu i na rzecz spółki z ograniczoną odpowiedzialnością,

- naruszenie prawa materialnego, tj. art. 67 §2 pkt 9 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji w związku z art. 164 § 4 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji i przyjęcie, że błędnie wystawione zawiadomienie

(tj. takie, w którym pomimo obowiązku ustawowego błędnie wskazano jego datę) może wywoływać jakiegokolwiek skutki prawne, w szczególności uznane może zostać za zawiadomienie w rozumieniu wskazanych powyżej przepisów,

- naruszenie prawa materialnego - tj. art. 154 § 4 pkt 1 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji i w obliczu (błédnego) przyjęcia, że dniem doręczenia zawiadomienia był dzień 12 listopada 2014 roku, uznanie że w dniu 4 lutego 2015 roku doszło do przekształcenia zajęcia zabezpieczającego w zajęcie egzekucyjne, pomimo upływu 2 miesięcznego terminu,

- naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na wynik sprawy - tj. art. 45 k.p.a. w związku z art. 18 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji i przyjęcie, że dostarczenie pisma osobie (nieupoważnionej do jej odbioru) i znajdującej się w lokalu przy ulicy (...) w S. należy traktować jako doręczenie w lokalu siedziby uczestnika, która to siedziba znajduje się w lokalu przy ulicy (...) w S.,

- naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na wynik sprawy - tj. art. 233 §1 k.p.c. w związku z art. 13 § 2k.p.c. poprzez dowolną, a nie swobodną ocenę materiału dowodowego i uznanie zeznań świadka I. C. (poprzednio K.) za przekonujące, podczas gdy zeznania przedmiotowego świadka nie są spójne, w szczególności mając na uwadze wcześniejsze (pisemne) oświadczenia tego świadka składane na prośbę dla Urzędu Skarbowego,

- naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na wynik sprawy - tj. art. 233 §1 k.p.c. w związku z art. 13 §2 k.p.c. poprzez dowolną, a nie swobodną ocenę materiału dowodowego i uznanie ze I. C. (poprzednio K.) została skutecznie umocowana do działania w imieniu i na rzecz uczestnika przez jej współnika podczas, gdy z samej istoty konstrukcji spółki z ograniczoną odpowiedzialnością wynika, że współnik nie posiada uprawnień do reprezentowania spółki (uczestnika),

- naruszenie przepisów prawa procesowego, które miało wpływ na wynik sprawy - tj. art. 233 §1 k.p.c. w związku z art. 13 §2 k.p.c. poprzez dowolną, a nie swobodną ocenę materiału dowodowego i uznanie wbrew doświadczeniu życiowemu, że brak odwołania (rzekomego) ustnego upoważnienia dla I. C. oznacza, że osoba ta rzeczywiście posiadała jakiegokolwiek umocowanie do występowania w imieniu i na rzecz spółki, podczas gdy brak działania w tym zakresie, wynikał z tego, że osobie tej nie udzielono nigdy żadnego umocowania do działania w imieniu i na rzecz spółki i w rezultacie nie było czego odwoływać,

- naruszenie przepisów prawa procesowego - tj. art. 328 §2 k.p.c. w związku z art. 361 k.p.c. w związku z art. 13 §2 k.p.c. poprzez konstruowanie w treści uzasadnienia sprzecznych stwierdzeń odnoszących się do podmiotu, który wynajmował lokal (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością i w rezultacie sprzeczne wskazywanie osoby wynajmującego, jako uczestnika M. P., a nie uczestnika (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością.

Mając na uwadze zarzut nieważności postępowania wniosł:

1) na podstawie art. 386 §2 k.p.c. w związku z art. 13 §2 k.p.c. w związku z art. 361 k.p.c. o uchylenie postanowienia Sądu I instancji, zniesienie całego postępowania w sprawie i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania,

2) o zasądzenie na rzecz uczestnika od wnioskodawcy kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa według norm przepisanych za wszystkie instancje.

W przypadku braku uwzględnienia zarzutu nieważności postępowania, mając na uwadze podnoszone zarzuty apelacyjne wniosł o:

1) uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, ewentualnie

2) zmianę zaskarżonego postanowienia i oddalenie wniosku o zarządzenie sprzedaży udziałów w (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S.,

3) zasądzenie na rzecz uczestnika od wnioskodawcy kosztów postępowania, w tym kosztów procesowego według norm przepisanych za wszystkie instancje.

W odpowiedzi na apelację Skarb Państwa – Naczelnik Trzeciego Urzędu Skarbowego w S. wniósł o jej oddalenie w całości oraz o zasądzenie od (...) spółki z o.o. w S. zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja uczestnika (...) spółki z o.o. w S. okazała się skuteczna, aczkolwiek z przyczyn odmiennych od zarzutów podniesionych w apelacji.

Zgodnie z treścią art. 378 §1 k.p.c. sąd drugiej instancji rozpoznaje sprawę w granicach apelacji; w granicach zaskarżenia bierze jednak z urzędu pod uwagę nieważność postępowania. Stosownie natomiast do regulacji art. 379 pkt 5 k.p.c. nieważność postępowania zachodzi, jeżeli strona została pozbawiona możliwości obrony swoich praw.

Przedmiotowa sprawa dotyczyła wniosku Naczelnika Trzeciego Urzędu Skarbowego w S. o niezwłoczne zarządzenie sprzedaży 1.254 udziałów należących do M. P. jako współnika (...) spółki z o.o. w S..

Decyzję o sprzedaży zajętego udziału podejmuje sąd rejestrowy. Z uwagi bowiem na cel egzekucji administracyjnej, jakim jest przymusowe dochodzenie należności, w przypadku spełnienia warunku niemożności zaspokojenia roszczenia z należności przypadających z zajętego udziału sąd rejestrowy powinien zarządzić sprzedaż udziału, jest to bowiem jedyna droga prowadząca do zaspokojenia wierzyciela.

Do postępowania przed sądami rejestrowymi stosuje się przepisy kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu nieprocesowym (art. 7 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym), o ile ustawa nie stanowi inaczej. W powyższym postępowaniu zainteresowanym w sprawie jest każdy, czyich praw dotyczy wynik postępowania, i może on wziąć udział w każdym stanie sprawy aż do zakończenia postępowania w II instancji (art. 510 §1 k.p.c.). Jeżeli taka osoba weźmie udział w postępowaniu, staje się jego uczestnikiem. W literaturze zgodnie wskazuje się, że osobą, której praw dotyczy wynik postępowania, jest nie tylko ten, kto w określonym wyniku postępowania ma interes bezpośredni, ale i pośredni, a zatem (...) z siedzibą w Gibraltarze mogłaby zostać uznana za zainteresowaną w niniejszej sprawie.

W rozumieniu art. 510 §1 k.p.c. o tym, kto jest zainteresowany w sprawie decydują przepisy określające uczestników postępowania lub osoby uprawnione do zgłoszenia wniosku o wszczęcie postępowania. Takim przepisem jest w rozważanej sytuacji art. 694³ § 2 KPC, w którym wskazano na podmiot podlegający wpisowi jako na uczestnika postępowania rejestrowego. Omawiany przepis w zd. 2 §2 wyklucza stosowanie art. 510 § 2 k.p.c., nakazującego wezwanie do udziału w sprawie zainteresowanego, który nie jest uczestnikiem postępowania. W konsekwencji, odmiennie niż to wskazywał uczestnik, sąd rejestrowy nie musi wzywać do udziału w sprawie osoby zainteresowanej, która nie jest uczestnikiem postępowania. Brak było zatem podstaw do stwierdzenia nieważności postępowania.

Odnosnie do meritum sprawy, jak już nadmieniono wyżej, podstawę zmiany zaskarżonego postanowienia stanowiły przesłanki odmienne od istoty podniesionych w apelacji zarzutów. Z tego też względu Sąd nie odnosił się do poszczególnych zarzutów, skutecznej ostatecznie apelacji.

Podstawę żądania wnioskodawcy stanowi art. 96k § 1 o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, zgodnie z którym jeżeli egzekucja z należności przysługujących zobowiązanemu z tytułu zajętego udziału nie prowadzi do pełnego pokrycia dochodzonej należności, organ egzekucyjny występuje do właściwego sądu rejestrowego o zarządzenie sprzedaży zajętego udziału.

W pierwszej kolejności przypomnienia wymaga, że przystępując do egzekucji z udziałów w spółce z o.o. komornik (odpowiednio organ egzekucyjny) dokonuje ich zajęcia poprzez zawiadomienie współnika (dłużnika), że nie wolno mu rozporządzać, obciążać ani realizować zajętego udziału, jak również nie wolno mu pobierać żadnego świadczenia

przysługującego z zajętego udziału (art. 910 §1 k.p.c., art. 96j § 3 pkt 2 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji t.j.- Dz. U. z 2017r., poz. 1201).

Zgodnie z przepisem art. 96j §1 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2012 r., poz. 1015 j.t.) organ egzekucyjny dokonuje zajęcia udziału w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością oraz wierzytelności z tego prawa przez przesłanie do spółki zawiadomienia o zajęciu udziału i wezwanie jej, aby żadnych należności przypadających zobowiązanemu z tytułu zajętego udziału do wysokości egzekwowanej należności wraz z odsetkami z tytułu niezapłacenia należności w terminie i kosztami egzekucyjnymi nie uiszczala zobowiązanemu, lecz należne kwoty przekazała organowi egzekucyjnemu na pokrycie należności.

Analiza ww. przepisu, o czym w przedmiotowym postępowaniu była już mowa, prowadzi do wniosku, iż dla skutecznego dokonania zajęcia udziału oraz wierzytelności z tego prawa niezbędne jest doręczenie spółce zawiadomienia o zajęciu.

Powyższe oznacza, że chwilą zajęcia udziału oraz wierzytelności z tego prawa jest chwila doręczenia zawiadomienia o zajęciu zgodnie z przepisami kodeksu postępowania administracyjnego regulującymi doręczenia pism podmiotom nie będącym osobami fizycznymi.

W myśl art. 45 k.p.a. doręczenie powinno nastąpić na adres siedziby spółki, wynikający z właściwego rejestru. W rozumieniu art. 45 k.p.a., zawiadomienie o zajęciu może być doręczone w lokalu jej siedziby do rąk osób uprawnionych do odbioru pism, to jest członkowi organu spółki uprawnionemu do jej reprezentowania lub pełnomocnikowi procesowemu spółki, ustanowionemu w postępowaniu administracyjnym (egzekucyjnym) w sprawie albo pracownikowi uprawnionemu do odbioru pism. Przepis art. 45 k.p.a., określając sposób doręczenia pism państwowym jednostkom organizacyjnym, organizacjom społecznym i innym jednostkom organizacyjnym, wykluczył możliwość doręczenia pism innym pracownikom tych jednostek organizacyjnych lub innym osobom, np. klientowi, sąsiadowi lub osobom przebywającym przypadkowo w lokalu siedziby spółki. Należy zaznaczyć, iż co do tych podmiotów istnieje również możliwość pozostawienia pisma w placówce pocztowej lub urzędzie gminy (a więc zastosowanie tzw. fikcji doręczenia przewidzianej w art. 44 k.p.a.), nie jest jednak dopuszczalne skorzystanie z tzw. doręczenia zastępczego przewidzianego w art. 43 k.p.a. (vide: komentarz do art. 96j ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji pod red. prof. zw. dr hab. Romana Hausera, SIS Legalis).

W przedmiotowej sprawie, po ponownym jej rozpoznaniu, celem ustalenia skuteczności zawiadomienia (...) spółki z o.o. w S. o zajęciu udziałów M. P. przed 9 grudnia 2014 roku, Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie przesłuchał świadka I. C., która odebrała adresowane do (...) spółki z o.o. w S. zawiadomienie o zajęciu (błędnie datowane na 14 listopada 2004 roku zamiast na 14 listopada 2014 roku).

Prawidłowo ocenił również to, że z zeznań tego świadka oraz wcześniejszych oświadczeń wynikało, że M. P. był informowany przez nią o kierowanej do spółki korespondencji, że na jego prośbę I. C. odbierała kierowaną do spółki oraz że przekazała mu także pismo Naczelnika III Urzędu Skarbowego w S. z dnia 14 listopada 2014 roku.

Dodać również należy, że z zeznań świadka wynikało także – czego nie odzwierciedlono w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia – że I. C. (poprzednio K.) nie zna G. J.; nie wie, jaką funkcję w spółce pełni M. P., nie dostała nigdy od spółki pisemnego upoważnienia do odbioru korespondencji i nie zna treści KRS spółki.

Sąd I instancji, skupiając się na istnieniu ustnego upoważnienia przez M. P. dla I. C. do odbioru kierowanej do niego (i spółki) korespondencji, pominął w swoich rozważaniach kwestię uprawnienia M. P. do podejmowania w imieniu (...) spółki z o.o. w S. decyzji co do upoważnienia kogokolwiek do odbioru korespondencji kierowanej do spółki.

Niewątpliwym w świetle poczynionych ustaleń było to, że to M. P. – posiadający całość udziałów spółki o łącznej wartości 1.254.000,00 zł i będący równocześnie właścicielem lokalu najmowanego przez firmę, w której pracowała I. C., prosił pracowników (...) spółki z o.o., w tym ww. świadka, o odbieranie kierowanej do niego oraz do jego spółki (...) spółki z o.o. w S. korespondencji.

Tymczasem zgodnie z odpisem pełnym z Rejestru Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego dotyczącym przedmiotowej spółki (KRS nr (...)) – k. 190-192, przedłożonym w toku postępowania apelacyjnego (zbieżnego z odpisem z KRS) M. P. w przedmiotowej spółce był jedynie współnikiem. Ani w czasie odbierania kierowanej do spółki korespondencji ani też w żadnym innym momencie jej funkcjonowania uczestnik nie był uprawniony do jej reprezentowania jako organ spółki (zarząd, członek zarządu). Jedyńm członkiem zarządu (...) spółki z o.o. w S. była (i jest nadal) G. J. jako Prezes Zarządu. Tylko ona zatem mogła (mając na względzie treść art. 45 k.p.a.) odbierać w imieniu spółki korespondencję bądź też upoważnić inne osoby do czynienia tego w imieniu spółki. Potwierdzenie jej wyłącznego prawa do prowadzenia spraw Spółki i jej reprezentowania wynika nadto z treści art. 201§1 kodeksu spółek handlowych.

Zeznania świadka I. C. jednoznacznie potwierdziły, że nie miała ona żadnego kontaktu z G. J. (której nie zna), że w lokalu, w którym mieściło się biuro (...) spółki z o.o. w S. nikt nie przebywał, że nie otrzymała pisemnego upoważnienia do odbioru korespondencji w imieniu spółki oraz że adresowane do (...) spółki z o.o. w S. pisma przekazywała M. P. bądź wskazanemu przez niego pracownikowi – na prośbę M. P..

W konsekwencji, nie sposób przyjąć, że odebrana przez I. C. korespondencja (zawiadomienie o zajęciu zabezpieczającym) kierowana do spółki została odebrana przez osobę upoważnioną do jej odbioru przez (...) spółki z o.o. w S.. Sam fakt, że M. P. w rzeczywistości zarządzał ww. spółką nie jest wystarczający do przyjęcia, że zostały spełnione formalne wymogi zawiadomienia spółki o zajęciu udziałów.

Brak było zatem podstaw do przyjęcia, że przed 20 listopada 2014 roku, tj. przed datą sprzedaży wszystkich udziałów przez M. D. (...) z siedzibą w Gibraltarze, doszło do skutecznego zajęcia udziałów M. P. przez Naczelnika III Urzędu Skarbowego w S., które to zajęcie następuje z chwilą doręczenia spółce zawiadomienia o zajęciu udziału. Skuteczne doręczenie spółce zawiadomienia o zajęciu nastąpiło dopiero z dniem 9 grudnia 2014 roku, tj. po upływie 14 dni od pierwszej próby doręczenia zawiadomienia o zajęciu udziałów z dnia 20 listopada 2014 roku, która miała miejsce 24 listopada 2014 roku.

W tym zaś czasie M. P. nie był już współnikiem (...) spółki z o.o. w S. i jego udziały nie mogły zostać skutecznie zajęte. Powyższe uzasadniało oddalenie wniosku o zarządzenie sprzedaży udziałów M. P., które – w chwili doręczenia spółce zawiadomienia o ich zajęciu – już do tego uczestnika nie należały.

Mając na uwadze powyższe Sąd na podstawie art. 386 §1 k.p.c. zmienił postanowienie Sądu I instancji z dnia 17 lipca 2017 roku i wniosek oddalił. Konsekwencją tej zmiany była również zmiana orzeczenia o kosztach tego postępowania, którymi stosownie do art. 98 §1 i 3 k.p.c. obciążono wnioskodawcę jako przegrywającego sprawę. Koszty te obejmowały jedynie wynagrodzenie pełnomocnika reprezentującego uczestnika, którego wysokość ustalono na podstawie §10 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t.j. Dz.U. z 2013r., poz. 490) mającego zastosowanie do postępowania przed Sądem I instancji wszczętego w czasie jego obowiązywania.

W punkcie II orzeczono o kosztach postępowania apelacyjnego, które także wygrał uczestnik (...) spółka z o.o. w S.. Na koszty tego postępowania, które na podstawie art. 98 §1 i 3 k.p.c. w związku z art. 391 §1 k.p.c. wnioskodawca powinien zwrócić uczestnikowi zostały opłacone opłata od apelacji w kwocie 300 zł oraz wynagrodzenie reprezentującego uczestnika pełnomocnika w postępowaniu przed Sądem II instancji, którego wysokość ustalono na podstawie §8 pkt 3 w związku z §10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz.U. z 2018r. poz. 265).

SSO A. K. SSO P. B. SSO A. G.

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

3. (...)